

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์
ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

อมรศักดิ์ โพธิ์อำ ปร.ค. (ผู้วิจัยร่วม)

พุดิพงษ์ มากมาย วท.ค.

คณะสหเวชศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น จังหวัดตาก

วันที่รับบทความ (Received), 25 สิงหาคม 2568

วันแก้ไขบทความ (Revised), 23 กันยายน 2568

วันตอบรับบทความ (Accepted), 1 พฤศจิกายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 (COVID-19) ของหญิงตั้งครรภ์ กลุ่มตัวอย่างคือ หญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ปีงบประมาณ 2566 จำนวน 98 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม 5 ส่วน ประกอบด้วย คุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทักษะการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แรงสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน และนำไปทดลองใช้เพื่อวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค เท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, ทักษะการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, และแรงสนับสนุนทางสังคม ตามลำดับ ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ ประกอบด้วย การสนับสนุนจากบุคลากรทางการแพทย์ (P-value=0.001) ทักษะด้านการป้องกันโรค (P-value=0.02) ความรู้ด้านการติดต่อ (P-value=0.04) ทำนายได้ถูกต้อง ร้อยละ 28.2 ($R^2=0.282$)

คำสำคัญ : ความรู้, ทักษะ, แรงสนับสนุนทางสังคม, ไวรัสโคโรนา 2019

Factors Effecting to Behavior of Coronavirus disease 2019 Prevention among Pregnant Women in Mae La Sub-district, Tha Song Yang District, Tak Province.

Amornsak Poum Ph.D. (Corresponding)

Phutthipong Makmai D.Sc

Faculty of Allied Health Science, Northern College, Tak Province

Abstract

This descriptive research aimed to study factors associated with behavior of Coronavirus disease 2019 prevention among pregnant women. Population in this study consisted of 208 pregnant women in Mae La Sub-district, Tha Song Yang District, Tak Province, in fiscal year 2023, and the sample size was calculated using Daniel's formula for 98 cases, and systematic random sampling was determined for collecting data. Data were collected by questionnaires composed of 5 parts including, characteristics, knowledge, attitude, social support and behavior of Coronavirus disease 2019 prevention. In addition to check questionnaire standardization, validity was checked by 3 experts and try out testing reliability by cronbach's coefficient alpha about 0.94. Data analyzed using statistical as Pearson product moment correlation coefficient and Stepwise multiple regression analysis. An association analyzed found that, knowledge, attitude, social support was positively associated with behavior of Coronavirus disease 2019 prevention among pregnant women in Mae La Sub-district, Tha Song Yang District, Tak Province with statistical significance level 0.05. Prediction model analyzed reported that overall selected factors accounted for 28.2 % of the variance behavior of Coronavirus disease 2019 prevention among pregnant women including; medical employee support (P-value=0.001) attitude for disease prevention (P-value=0.02) knowledge of transmission (P-value=0.04), respectively.

Keyword: Knowledge, Attitude, Social support, Coronavirus disease 2019

บทนำ

สถานการณ์วิกฤตด้าน โรคติดต่ออันตรายที่เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Corona virus 2019: COVID-19) เป็นโรคอุบัติใหม่เนื่องจากการระบาดไปทั่วโลก ทำให้มีจำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้น โดยองค์การอนามัยโลกประกาศให้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขทั่วโลก⁽¹⁾ ประเทศไทยพบว่ามี การระบาดอย่างต่อเนื่อง โดยการระบาดระลอกแรกเกิดขึ้น เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ.2563 การระบาดของโควิด 19 ให้ทำให้เกิดผลกระทบในวงกว้างทั้งทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจและสังคม กระทรวงสาธารณสุข โดยกรม ควบคุมโรคได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคติดต่ออันตรายในลำดับโรคที่ 14 ประกาศ กระทรวงสาธารณสุขเรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2563 ⁽²⁾ รัฐบาลได้ กำหนดกรอบยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านสาธารณสุขในการตอบสนองต่อการระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 โดยมีเป้าหมายเพื่อลดการติดเชื้อ ลดการป่วยและลดการเสียชีวิตจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งกลยุทธ์ที่สำคัญคือ การเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรค สำหรับประเทศไทยมีการระบาดของโรคเป็นอันดับ 80 ของโลก โดยพบผู้ป่วยยืนยันสะสม จำนวน 182,548 ราย มีรายใหม่ จำนวน 2,662 ราย ผู้ป่วยที่รักษาหายแล้ว จำนวน 31,593 ราย รักษาอยู่โรงพยาบาล จำนวน 26,873 ราย เสียชีวิตจำนวน 1,269 ราย⁽²⁾ ส่วนพื้นที่อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก เป็นพื้นที่หนึ่งที่พบผู้ป่วยยืนยันโรคติด เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สะสมจากการระบาดของโควิด 19 ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2564 จนถึงเดือนกันยายน 2565 มีผู้ป่วยยืนยัน จำนวน 4,755 ราย เสียชีวิต จำนวน 36 ราย รักษาหาย จำนวน 4,719 ราย⁽³⁾

การติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในหญิงตั้งครรภ์ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง ส่วนใหญ่คือ 2 ใน 3 ของหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อโควิด-19 จะไม่แสดงอาการ แต่อาจพบอาการรุนแรงในหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะ อ้วน อายุมาก มีโรคประจำตัว หญิงตั้งครรภ์ที่มีอาการติดเชื้อโควิดรุนแรง แพทย์มักจะให้คลอดช่วงระยะ 32-35 สัปดาห์ จึงเพิ่มอัตราการคลอดก่อนกำหนด สำหรับการติดเชื้อจากแม่สู่ลูกอาจพบได้ประมาณ ร้อยละ 2-5 มีโอกาสทารกคลอดก่อนกำหนด ร้อยละ 1.51 ยังไม่มีหลักฐานชัดเจนเรื่องการแท้งบุตร⁽⁴⁾ ประกอบกับ งานวิจัยจากโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยยูทาห์ ระบุว่า หญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อโควิด-19 มีความเสี่ยงที่จะประสบ กับภาวะแทรกซ้อนร้ายแรงหรือเสียชีวิตระหว่างการตั้งครรภ์มากขึ้นถึง 40% เมื่อเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้ติดเชื้อ งานวิจัยยังระบุว่า กลุ่มผู้ติดเชื้อที่ป่วยหนักมีโอกาสที่จะประสบกับภาวะแทรกซ้อนระหว่างการตั้งครรภ์ มากขึ้นถึง 3 เท่า เมื่อเทียบกับกลุ่มที่ตรวจหาเชื้อไม่พบหรือมีอาการเพียงเล็กน้อย⁽⁵⁾

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การป้องกัน โรคติดต่อของประชาชนที่ผ่านมา พบว่า มีการศึกษาที่เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก โรคไข้หวัดนก โรคไข้หวัดใหญ่ โดยพบว่า ลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส ระยะเวลาการทำงาน ความรู้และการรับรู้ต่างๆ เป็นปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การป้องกัน โรค⁽⁶⁾ ซึ่งการรับรู้ในด้านต่างๆ คือ การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความ รุนแรง การรับรู้ประโยชน์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การป้องกัน โรคในระดับสูง⁽⁷⁾ เนื่องจากจะต้องมีการ

ไปสัมผัสกับกลุ่มเสี่ยง ซึ่งการรับรู้จะนำไปสู่ความรู้ ความคิด ความเข้าใจจนก่อเกิดเป็นพฤติกรรม การป้องกันโรค ดังนั้น การรับรู้จึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้น⁽⁸⁾ และที่น่าเป็นห่วงก็คือ กลุ่มผู้หญิงตั้งครรภ์ที่คาดว่าจะอยู่ในกลุ่มที่อันตรายหากได้รับการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 คุณแม่ตั้งครรภ์ควรดูแลป้องกันตนเองอย่างเคร่งครัดเพราะหากติดเชื้อโควิดจะมีอันตรายและส่งผลให้มีอาการรุนแรงมากกว่าคนทั่วไป โดยเฉพาะคุณแม่ตั้งครรภ์ที่อยู่ในไตรมาสที่ 3 ถือเป็นระยะอันตรายที่ต้องระมัดระวังอย่างมาก เนื่องจากขนาดของมดลูกจะค่อนข้างโต ทำให้ปอดของคุณแม่ขยายตัวได้ไม่ดี หากได้รับเชื้อจึงมักพบอาการที่รุนแรง มีโอกาสเกิดภาวะปอดอักเสบสูง⁽⁴⁾

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาค้นคว้าพฤติกรรม การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก เนื่องจากพบว่า มีสตรีมีครรภ์อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก เป็นจำนวนมาก เพื่อจะได้นำข้อมูลมาเป็นแนวทางและเป็นแบบอย่าง ที่ถูกต้องในการส่งเสริมพฤติกรรม การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ถูกต้องของสตรีมีครรภ์ และเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการป้องกันโรคติดต่อชนิดอื่นๆ สำหรับสตรีมีครรภ์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และปัจจัยทำนาย (ความรู้ ทักษะคิด แรงสนับสนุนทางสังคม) ที่มีผลต่อพฤติกรรม การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

กรอบแนวคิดวิจัย

ตัวแปรอิสระประกอบด้วย 1. คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย จำนวนบุตร 2. ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่ ด้านการติดต่อ ด้านอาการแสดง 3. ทักษะคิดการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่ ด้านความรุนแรงของโรค ด้านการป้องกัน 4. แรงสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนจากบุคลากรทางการแพทย์ การสนับสนุนจากชุมชน ตัวแปรตามคือ พฤติกรรม การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ลดสัมผัส เลี่ยงจุดเสี่ยง ดูแลสุขภาพตนเองและสังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research Study) ดำเนินการวิจัยระหว่างเดือน ตุลาคม-ธันวาคม พ.ศ.2567

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ หญิงตั้งครรภ์ที่มีชื่อตามทะเบียนบ้านเขตตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ปีงบประมาณ 2566 จำนวน 208 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเข้าศึกษาคือ หญิงตั้งครรภ์ อาศัยอยู่ในพื้นที่จริงอย่างน้อย 6 เดือนขึ้นไป มีสัญชาติไทย มีความสามารถในการอ่านหนังสือ ฟังเข้าใจและเขียนได้ เกณฑ์การคัดออกคือ หญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะแทรกซ้อนด้วยโรคอื่นๆ และต้องเข้ารับรักษาในโรงพยาบาล จนไม่สามารถเข้าร่วมในการศึกษาได้ เปลี่ยนใจไม่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัยเก็บข้อมูลจนไม่สามารถให้ข้อมูลได้

กลุ่มตัวอย่างคือ หญิงตั้งครรภ์ คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Daniel⁽⁹⁾ กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ค่าความคลาดเคลื่อนสามารถยอมรับได้เท่ากับ 0.05 เท่ากับ 98 คน

การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยออกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่ออ่านและตอบข้อคำถามด้วยตนเอง แบบสอบถามประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของหญิงตั้งครรภ์ ประกอบด้วย อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย จำนวนบุตร ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 ความรู้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 ประกอบด้วย ด้านการติดต่อ ด้านอาการแสดง จำนวน 10 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบแต่ละข้อคำถามมี 2 ตัวเลือก ให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น คือ ถูก และผิด เกณฑ์การแปลผลแบ่งเป็น 3 ระดับคือ ระดับสูง ปานกลางและต่ำ การแปลผลตามแนวคิดของ Bloom⁽¹⁰⁾ แบ่งเป็น 3 ระดับคือ ความรู้ระดับสูง (คะแนน $\geq 80\%$) ความรู้ระดับปานกลาง (คะแนน 60%-79%) ความรู้ระดับต่ำ (คะแนน $\leq 60\%$)

ส่วนที่ 3 ทักษะการป้องกันโรค ประกอบด้วย ด้านความรุนแรงของโรค ด้านการป้องกัน ลักษณะข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตรส่วน (Rating scale) 5 ระดับ ตามความคิดเห็น คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ส่วนที่ 4 แรงสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วย การสนับสนุนจากบุคลากรทางการแพทย์ การสนับสนุนจากชุมชน ลักษณะข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตรส่วน (Rating scale) 5 ระดับ ตามความคิดเห็น คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ส่วนที่ 5 พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ ประกอบด้วย ลดสัมผัส เลี่ยงจุดเสี่ยง ดูแลสุขภาพตนเองและสังคม ลักษณะคำถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ตามการปฏิบัติดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

แบบสอบถามส่วนที่ 3, 4, 5 ใช้เกณฑ์การแปลผลตามแนวคิดของ Best John⁽¹¹⁾ แบ่งเป็น 3 ระดับคือ ระดับสูง (3.67–5.00 คะแนน) ระดับปานกลาง (2.34–3.66 คะแนน) ระดับต่ำ (1.00–2.33 คะแนน)

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นจากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความตรงของเนื้อหาแบบสอบถาม พบว่าค่าความตรงตามเนื้อหาอยู่ในช่วง 0.67-1.00 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้ที่มีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ความรู้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 โดยใช้ KR20 เท่ากับ 0.84 และใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค⁽¹²⁾ (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้านทัศนคติการป้องกันโรค เท่ากับ 0.94 ด้านแรงสนับสนุนทางสังคม เท่ากับ 0.98 และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.94

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Pearson's Product Moment correlation coefficient และ Stepwise Multiple Regression Analysis

จริยธรรมการวิจัย

งานวิจัยนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการวิจัยเกี่ยวกับมนุษย์ของวิทยาลัยนอร์ทเทิร์น จังหวัดตาก เอกสารรับรองเลขที่ NTC888-0089 ลงวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ.2567

ผลการศึกษา

คุณลักษณะส่วนบุคคลของหญิงตั้งครรภ์ ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก พบว่า หญิงตั้งครรภ์มีอายุระหว่าง 20–29 ปี (ร้อยละ 58.16) และอายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 16.33) ($\bar{X}$ =25.10, S.D.=5.871, Min=15, Max=44) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คู่/แต่งงาน/อยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 91.84) รองลงมาคือ หม้าย/หย่า/แยก (ร้อยละ 8.16) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 41.48) รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 37.66) มีผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีเพียง ร้อยละ 5.10 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 2,000-5,000 บาท (ร้อยละ 65.31) รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยน้อยกว่า 2,000 บาท (ร้อยละ 17.35) ซึ่งเท่ากับผู้มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 5,000 บาทขึ้นไป ($\bar{X}$ =3,948.98, S.D.=2.194, Min=0, Max=8,000) การประกอบอาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร (ร้อยละ 66.33) รองลงมาคือแม่บ้าน (14.29) ระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านที่จื่อหล่อลี่ ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ระหว่าง 10-19 ปี (ร้อยละ 45.92) และมีเพียง 9 คน (ร้อยละ 0.18) ที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ระยเวลาน้อยกว่า 10 ปี จำนวนการมีบุตรส่วนใหญ่มีบุตรน้อยกว่า 2 คน (ร้อยละ 53.06) รองลงมาคือ จำนวน 2-5 คน (ร้อยละ 39.80) ตามลำดับ

ความรู้เกี่ยวกับเชื้อไวรัสโคโรนา 19 ของหญิงตั้งครรภ์ ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยในระดับปานกลาง (ร้อยละ 81.63) ($\bar{X}$ =7.42, S.D.=0.812) ทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภาพรวมมีคะแนน

เฉลี่ยในระดับสูง (ร้อยละ 78.57) ($\bar{X}$ =3.98, S.D.=0.399) แรงสนับสนุนทางสังคมของหญิงตั้งครรภ์ภาพรวม มีคะแนนเฉลี่ยในระดับสูง (ร้อยละ 100) ($\bar{X}$ =4.53, S.D.=0.180) พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยในระดับสูง (ร้อยละ 100) ($\bar{X}$ =4.45, S.D.=0.201) ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ระดับคะแนนด้านความรู้เกี่ยวกับเชื้อไวรัสโคโรนา 19 ทักษะเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แรงสนับสนุนทางสังคม พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก (n=98)

ตัวแปร	ระดับคะแนน						Mean	S.D.
	สูง		ปานกลาง		ต่ำ			
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ		
ความรู้เกี่ยวกับเชื้อไวรัสโคโรนา 19	5	5.10	80	81.63	13	13.27	7.42	0.812
1. ด้านการติดต่อ	49	50.00	48	48.98	1	1.02	4.48	0.522
2. ด้านอาการแสดง	1	1.02	7	7.14	90	91.84	2.93	0.533
ทักษะเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	77	78.57	21	21.43	-	-	3.98	0.399
1. ด้านความรุนแรงของโรค	66	67.35	32	32.65	-	-	3.88	0.461
2. ด้านการป้องกันโรค	80	81.63	17	17.35	1	1.02	4.08	0.523
แรงสนับสนุนทางสังคม	98	100.00	-	-	-	-	4.53	0.180
1. การสนับสนุนจากบุคลากรทางการแพทย์	98	100.00	-	-	-	-	4.59	0.255
2. การสนับสนุนจากชุมชน	96	97.96	2	2.04	-	-	4.50	0.251
พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	98	100.00	-	-	-	-	4.45	0.201
1. ลดสัมผัส	98	100.00	-	-	-	-	4.45	0.284
2. เลี่ยงจุดเสี่ยง	98	100.00	-	-	-	-	4.43	0.313
3. ดูแลสุขภาพตนเองและสังคม	94	95.92	4	4.08	-	-	4.43	0.340

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทักษะการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แรงสนับสนุนทางสังคม ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก พบว่า ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านการติดต่อ ($r=0.416$, $P\text{-value}<0.001$) และด้านอาการแสดง ($r=0.507$, $P\text{-value}<0.001$) ทักษะการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านความรุนแรงของโรค ($r=0.175$, $P\text{-value}=0.048$) ด้านการป้องกันโรค ($r=0.213$, $P\text{-value}=0.026$) แรงสนับสนุนทางสังคมที่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การสนับสนุนจากบุคลากรทางการแพทย์ ($r=0.163$, $P\text{-value}=0.015$) และการสนับสนุนจากชุมชน ($r=0.128$, $P\text{-value}=0.029$) ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างความรู้เกี่ยวกับเชื้อไวรัสโคโรนา 19 ทักษะการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แรงสนับสนุนทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ($n=98$)

ตัวแปรต้น	พฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	P-value	ระดับความสัมพันธ์
ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	0.355*	0.022	มีความสัมพันธ์ทางบวก
- ด้านการติดต่อ	0.416**	<0.001	มีความสัมพันธ์ทางบวก
- ด้านอาการแสดง	0.507**	<0.001	มีความสัมพันธ์ทางบวก
ทักษะการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	0.184*	0.030	มีความสัมพันธ์ทางบวก
- ด้านความรุนแรงของโรค	0.175*	0.048	มีความสัมพันธ์ทางบวก
- ด้านการป้องกันโรค	0.213*	0.026	มีความสัมพันธ์ทางบวก
แรงสนับสนุนทางสังคม	0.154*	0.024	มีความสัมพันธ์ทางบวก
- การสนับสนุนจากบุคลากรทางการแพทย์	0.163*	0.015	มีความสัมพันธ์ทางบวก
- การสนับสนุนจากชุมชน	0.128*	0.029	มีความสัมพันธ์ทางบวก

Note:* ค่าระดับนัยสำคัญ น้อยกว่า 0.05, ** ค่าระดับนัยสำคัญ น้อยกว่า 0.001

จากการวิเคราะห์ปัจจัยทำนายพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก พบว่า ตัวแปรที่ศึกษาสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ ได้ร้อยละ 28.2 ($R^2=0.282$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนจากบุคลากรทางการแพทย์ (P-value=0.001) ทักษะการป้องกันการป้องกันโรค (P-value=0.02) ความรู้ด้านการติดต่อ (P-value=0.04) (ตารางที่ 3) โดยเขียนเป็นสมการทำนายได้ ดังนี้

Y (พฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019) = 2.650+ [0.165*การสนับสนุนจากบุคลากรทางการแพทย์] + [0.151*ทักษะการป้องกันการป้องกันโรค] + [0.140*ความรู้ด้านการติดต่อ]

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยทำนายผลพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก (n=98)

ตัวแปรอิสระ (ตัวพยากรณ์)	B	S.E.	Beta	t	P-value
1. การสนับสนุนจากบุคลากรทางการแพทย์	0.165	0.039	0.229	3.483	0.001
2. ทักษะการป้องกันการป้องกันโรค	0.151	0.550	0.174	2.120	0.02
3. ความรู้ด้านการติดต่อ	0.140	0.610	0.185	1.420	0.04
Constant	2.650	0.414	-	3.643	0.01

ค่าคงที่ = 2.650, F=8.302, P-value=0.05, R = 0.380, $R^2=0.282$

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัจจัยที่ศึกษาสามารถร่วมกันทำนายผลพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ได้ร้อยละ 28.2 โดยตัวแปรที่สามารถทำนายผลได้ ประกอบด้วย การสนับสนุนจากบุคลากรทางการแพทย์ ทักษะการป้องกันการป้องกันโรค ความรู้ด้านการติดต่อ สามารถอธิบายได้ว่า

การสนับสนุนจากบุคลากรทางการแพทย์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P-value=0.015) สามารถอธิบายได้ว่า เนื่องจากแรงสนับสนุนทางสังคมเป็นการเสริมหรือสร้างแรงกระตุ้นให้บุคคลเกิดการกระทำหรือเป็นปัจจัยภายนอกที่มาจากคนหรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อ

บุคคลนั้น ในเรื่องการยอมรับหรือไม่ยอมรับพฤติกรรมสุขภาพนั้น ได้แก่ เพื่อนบ้าน บุคคลในครอบครัว ชุมชน บุคลากรสาธารณสุข บุคลากรอื่นๆ ปัจจัยส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะของการกระตุ้นเตือน การยกย่องชมเชย การให้กำลังใจการเอาเป็นแบบอย่าง การดำเนินคดี การลงโทษ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การวางแผนการดำเนินงานจึงต้องพิจารณาวิเคราะห์และใช้กลวิธีการสร้างหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงปัจจัยเสริมให้เกิดแรงจูงใจของบุคคล ให้เกิดการกระทำหรือเกิดพฤติกรรมเป็นอย่างมาก⁽¹³⁾ การสนับสนุนจากบุคลากรทางการแพทย์หญิงตั้งครรภ์ได้รับส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 100) เนื่องจากช่วงระยะเวลาระหว่างตั้งครรภ์นั้น หญิงตั้งครรภ์จะต้องเข้ารับบริการฝากครรภ์และตรวจครรภ์อย่างสม่ำเสมอ จึงมีโอกาที่จะได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ควบคู่ไปกับการได้รับสุศึกษาเกี่ยวกับการดูแลตนเองในขณะตั้งครรภ์ด้วย แรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนในด้านการรักษาพยาบาล เงิน อาหาร วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เช่น หน้ากากอนามัย ที่วัดอุณหภูมิ แอลกอฮอล์ เจลหรือสเปรย์ ฯลฯ รวมไปถึงยังมีการสนับสนุนซึ่งกันและกันจากเจ้าหน้าที่ อสม. และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องของการรับ-ส่งหญิงตั้งครรภ์ในการไปรับบริการรักษาพยาบาลกรณีเจ็บป่วย มีการประชาสัมพันธ์ในชุมชนและได้รับการดูแลเอาใจจากเจ้าหน้าที่ รพ.สต. ในการมารับบริการรักษาพยาบาลกรณีเจ็บป่วย ผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยที่ผ่านมา⁽¹⁴⁾ ผลการวิจัยพบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมเป็นการเสริมหรือสร้างแรงกระตุ้นให้บุคคลเกิดการกระทำหรือเป็นปัจจัยภายนอกที่มาจากคนหรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อบุคคลนั้นในเรื่องการยอมรับหรือไม่ยอมรับพฤติกรรมสุขภาพนั้น ได้แก่ เพื่อนบ้าน บุคคลในครอบครัว ชุมชน บุคลากรสาธารณสุข บุคลากรอื่นๆ

ทัศนคติด้านการป้องกันโรค มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P-value=0.026) สามารถอธิบายเหตุผลได้ว่า ทัศนคติเป็นความเชื่อหรือการยอมรับประการหนึ่งของบุคคลที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกทั้งในทางปฏิบัติตามและการไม่ปฏิบัติตามซึ่งเกิดจากทัศนคติที่มีต่อสิ่งนั้นทั้งในทัศนคติที่ดี (เชิงบวก) หรือทัศนคติที่ไม่ดี (เชิงลบ) ซึ่งสอดคล้องกับ Thurstone⁽¹⁵⁾ กล่าวว่า ทัศนคติเป็นระดับความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกหรือลบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นความรู้สึกที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยพบว่า ทัศนคติด้านการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 81.63) ประกอบด้วย 1) ด้านความรุนแรงของโรค โดยหญิงตั้งครรภ์ทราบว่าถ้าติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ลูกในครรภ์ท่านจะติดเชื้อได้ และ 2) ด้านการป้องกันโรค โดยหญิงตั้งครรภ์ทราบว่าโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคที่ไม่อันตราย สามารถรักษาให้หายเองได้ทุกคน ผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ครัญชนก พันธุ์สุมา และคณะ⁽¹⁶⁾ พบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนอยู่ใน

ระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในตำบลปรุใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ความรู้ด้านการติดต่อ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value}<0.001$) สามารถอธิบายเหตุผลได้ว่า ความรู้จะเกิดขึ้นได้นั้นจะต้องมีปัจจัยพื้นฐาน คือ ความรู้และความเข้าใจของบุคคลที่มีอยู่เดิม ซึ่งความรู้เหล่านี้จะพัฒนาได้จะต้องมีกระบวนการคิดวิเคราะห์และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ทำให้บุคคลเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามข้อมูลที่ได้รับ และนำมาพัฒนาตนเองจนเกิดความรู้ในการดูแลสุขภาพในระยะต่อมา ทั้งนี้ความรู้ที่เพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมที่เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน⁽¹⁷⁾ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Green & Kreuter⁽¹³⁾ กล่าวว่า ความรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพของแต่ละบุคคล จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยพบว่า ระดับของความรู้ด้านการติดต่อไวรัสโคโรนา 19 ของหญิงตั้งครรภ์ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 50) ในประเด็นต่างๆ อาทิเช่น หญิงตั้งครรภ์มีโอกาสติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ในระหว่างตั้งครรภ์และโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เสียชีวิตได้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ อมรศักดิ์ โพธิ์อำ และคณะ⁽¹⁸⁾ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ($P\text{-value}=0.022$)

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ โดยเฉพาะความรู้ด้านอาการแสดงมีคะแนนเฉลี่ยในระดับต่ำ (ร้อยละ 91.84) ในประเด็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีอาการแทรกซ้อนที่รุนแรง เช่น ปอดบวมปอดอักเสบ ไตวาย เป็นต้น ดังนั้น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ควรเน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ควบคู่กับการให้ความรู้เรื่องการดูแลครรภ์แก่หญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ทุกครั้ง เพื่อเพิ่มความเข้าใจให้แก่หญิงตั้งครรภ์เพิ่มขึ้น
2. ทักษะการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงมีครรภ์ ดังนั้นบุคลากรสาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ควรจัดกิจกรรมรณรงค์เพิ่มปรับทัศนคติที่ถูกต้องให้กับหญิงตั้งครรภ์ในประเด็นความรุนแรงของโรคและการป้องกันโรค เช่น การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่หญิงตั้งครรภ์
3. แรงสนับสนุนทางสังคม มีระดับคะแนนอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 100) ซึ่งแรงสนับสนุนทางสังคมที่หญิงตั้งครรภ์ได้รับประกอบด้วย การสนับสนุนจากบุคลากรทางการแพทย์ การสนับสนุนจากชุมชน

ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลให้หญิงตั้งครรภ์มีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง ทั้งพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และพฤติกรรมสุขภาพในการดูแลครรภ์ ดังนั้น บุคลากรสาธารณสุขควรรักษาความสำคัญกับการดูแลเอาใจใส่ในการฝากครรภ์เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization. Naming the coronavirus disease (COVID-2019) and the virus that causes it [Internet]. 2022 [cited 2022 Jan 22]. Available from: [https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/naming-the-coronavirus-disease-\(covid-2019\)-and-the-virus-that-causes-it](https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/naming-the-coronavirus-disease-(covid-2019)-and-the-virus-that-causes-it).
2. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. แนวทางปฏิบัติเพื่อการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือ โควิด 19 สำหรับประชาชนทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 2567 ม.ค. 10]. เข้าถึงได้จาก: https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/int_protection/int_protection_030164.
3. ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินระดับอำเภอและจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก. ข้อมูลสถิติโรคโควิด 19 จังหวัดตาก. ตาก: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก; 2565.
4. เมทิกา ไหม่หลวงกาศ. สถานการณ์ของหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงของโรค การคลอด และทารกแรกเกิด เขตสุขภาพที่ 2 ปี 2564. วารสารวิชาการป้องกันและควบคุมโรค สคร.2 พิษณุโลก 2566;10(1):26
5. Amorim MMR, Soligo Takemoto ML, Fonseca EBD. Maternal deaths with coronavirus disease 2019: a different outcome from low- to middle-resource countries?. Am J Obstet Gynecol. 2020;223(2):298-299. doi:10.1016/j.ajog.2020.04.023.
6. พงษ์ศักดิ์ เสือมาก. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไขหวัดนกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี; 2554.
7. ผ่องศรี พูลทรัพย์ และคณะ. การส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วมตามสภาพจริง รพ.สต.ท่าผา อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี. วารสารการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไขหวัดนกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.). 2558: 206-218.
8. Becker, Marshall H. The Health Belief Model and Preventive Behavior. Health Education Monographs. 1974.
9. Daniel WW. Biostatistics: Basic Concepts and Methodology for the Health Sciences. 9th ed. New York: John Wiley & Sons; 2010.

10. Bloom BS. Taxonomt of Education. New York: David McKay Company Inc.; 1975.
11. Best JW. Research is Evaluation. 3rd ed. Englewood cliffs, N.J.: Prentice Hall; 1977.
12. Cronbach LJ. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York: Harper; 1951.
13. Green LW, Kreuter MW. Health promotion planning: and environmental approach. Toronto: Mayfied Publishing; 1991.
14. อัจฉรา สุทธิชัย, อมรศักดิ์ โพธิ์อำ. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันโรคโคโรนา 2019ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. วารสารวิชาการป้องกันและควบคุมโรค สคร.2 พิษณุโลก 2567; 11(1): 30.
15. Thurstone LL. Reading in Attitude Theory and Measurement. New York: John Wiley and Sons, Inc.; 1970.
16. ดร.ณชนก พันธุ์สุมา, พงษ์สิทธิ์ บุญรักษา. ความรู้ ทักษะคติและพฤติกรรมการป้องกันโควิด 19 ของประชาชนในตำบลปรุใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. ศรีนครินทร์เวชสาร. 2564; 36(5): 597-604.
17. Nutbeam D. Health literacy as a public health goal: a challenge for contemporary health education and communication strategies into the 21st century. Health Promot Int. 2000;15(3):259-267. doi:10.1093/heapro/15.3.259.
18. อมรศักดิ์ โพธิ์อำ, พุดิพงษ์ มากมาย. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก. วารสารสภาการสาธารณสุขชุมชน. 2568; 7(1): 1-12.